

végzés

Az indítvány iránya: a terhelt javára

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Fővárosi Törvényszék a 2016. augusztus 25. napján megtartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 24.B.1120/2015/48. számú ítéletével ... III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett csalás bűntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont], bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás bűntettében [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §).
- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 3 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte, valamint a III. rendű terhelttel szemben 36.401.069 forint vagyonekobjást rendelt el.
- [3] A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani.
- [4] Rendelkezett arról, hogy a III. rendű terhelt a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásába beszámította a III. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt.
- [5] Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.
- [6] Az elsőfokú ítélettel szemben a III. rendű terhelt és meghatalmazott védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2017. május 16. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott és jogerőre emelkedett 12.Bf.358/2016/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét ... III. rendű terhelt vonatkozásában annyiban változtatta meg, hogy a szabadságvesztés tartamát 3 évre enyhítette és mellőzte a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésből a három hónapra utalást. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a III. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.
- [7] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint az 1999. március 1. napján **cím 1** szám alatti székhellyel alakult **cég 1**, amely 2000. évtől **cég 2** égisze alatt, majd 2006. július 31. napjától **cég 3** néven működő a **cég 2** kooperációs partner által finanszírozott ügyvédi iroda 2007. november 5. napján jogutód nélkül megszűnt.
- [8] A megszűnés pillanatában az ügyvédi irodának két tagja volt, **tanú 1** és **tanú 2**. Az ügyvédi iroda adófolyószámláján 2009. évben 82.412.088 forint, 2010. évben 202.622.330 forint összegű adózói többletet tartott nyilván az adóhatóság, arra tekintettel, hogy az adósság a megszűnt ügyvédi iroda által benyújtott utolsó áfa bevallás adatait 2010. február 22. napján dolgozta fel és ezt követően írta jóvá a 122.420.000 forint összeget.
- [9] A megszűnt ügyvédi iroda képviselőjében eljárva **tanú 3** 2009. május

21. napján kezdeményezte először az akkor 82.411.291 forint adózáii többlet **cég 2** külföldi anyacég részére történő kiutalását. Az adóhatóság ezt többszöri jogorvoslatot követően elutasította, mert **cég 2** mögöttes felelősként nem járhat el.

[10] Az adóhatóság felhívásának megfelelően **tanú 3** 2010. október 18. és 2010. október 26. napján megnevezte a megszűnt ügyvédi iroda utolsó tagjait, majd 2010. november 4. napján csatolta az általuk, az adózáii többlet visszaigénylésére adott meghatalmazást, egyben a teljes adófolyószámlán nyilvántartott összegre átvezetési és kiutalási kérelmet terjesztett elő.

[11] ... III. rendű terhelt 2010 szeptemberében - pontosan meg nem állapítható időpontban - ... I. rendű terhelt közreműködését kérte abban, hogy a **cég 3** adófolyószámláján nyilvántartott adózáii többletet megszerezze. Az eljárás során ismeretlenül maradt társától vagy társaitól származó információk birtokában ... III. rendű terhelt ... I. rendű terheltet arra kérte, hogy rendelkezésre álljon egy olyan kifizetés fogadására alkalmas jogi személy, akinek, illetőleg amelynek segítségével a megszűnt ügyvédi iroda adófolyószámláján lévő összeget meg lehet szerezni.

[12] ... I. rendű terhelt az eljárás során pontosan meg nem állapítható időpontban ... II. rendű terheltet bevonta a cselekménybe oly módon, hogy a ... II. rendű terhelt ügyvezetésével működő **cég 4**, melynek **cím 2** szám alatti székhelye volt, a szükséges jogügyleteknél rendelkezésre álljon. ... III. rendű terhelt az I. rendű terhelt útján, a II. rendű terheltnek a közreműködéséért a megszerzett összeg 10%-át kitevő részesedést ígért.

[13] ... III. rendű terhelt 2010. szeptember végén egy 2010. szeptember 23. napján kelt, pontosan meg nem állapítható személy vagy személyek közreműködésével készült, **tanú 4** névaláírását és közjegyzői pecsétjét tartalmazó hamis közjegyzői okiratot adott át az I. rendű terheltnek. Ezen okirat tartalma szerint a megszűnt ügyvédi iroda kilenc tagja a II. rendű terheltet bízta meg azzal, hogy rendezze a **cég 3** adófolyószámlájával kapcsolatos adóhatósági eljárást, egyúttal hozzájárultak ahhoz, hogy a visszafizetés a **cég 4** a **cég 5**-nél vezetett ... számú bankszámlájára történjen.

[14] Az okiratot nem az azon szereplő közjegyző készítette és hitelesítette, az abban foglalt nyilatkozat nem a meghatalmazottként megjelölt személyektől származott, és a megjelölt személyek a **cég 3** megszűnésekor már nem voltak az iroda tagjai, továbbá az okiraton feltüntetett személyazonosítói okmányaik számai valótlanok voltak, valamint az okiraton szereplő meghatalmazói aláírások nem a névtulajdonosoktól származtak.

[15] Az eljárás során az pontosan meg nem állapítható, hogy ... III. rendű terhelt kitől és honnan szerezte az ügyvédi irodára vonatkozó információkat az adófolyószámlán lévő összegről és annak mikéntjéről, továbbá az eljárás során meg nem állapítható, hogy a hamis közjegyzői okiratot ki készítette és azt hogyan és milyen körülmények között juttatta el ... III. rendű terhelt részére.

[16] ... I. rendű terhelt 2010. szeptember 9. napjával a II. rendű

terhelt beleegyezésével bejegyzésre került a cégnyilvántartásba, mint a **cég 4** tagja, a cég bankszámlája felett pedig a II. rendű terhelt 2010. szeptember 24. napján rendelkezési jogosultságot engedett az I. rendű terheltnek, tudva azt, hogy egyébként az I. rendű terhelt a céggel semmilyen kapcsolatban nem áll.

[17] Az I. rendű és a II. rendű terhelt 2010. szeptember 27. napján egy a korábbiakban ... III. rendű terhelttől kapott telefonszámon történt egyeztetést követően megjelent az Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal ... Osztálya **cím 3** szám alatti hivatali helyiségében és **tanú 5** osztályvezető részére - őt név szerint keresve - átadták a hamis közjegyzői okiratot, valamint 1017-es számú átvezetési és kiutalási kérelem folyószámlán mutatható túlfizetésen megnevezésű formanyomtatványt, amelyet a II. rendű terhelt írt alá a **cég 4** nevében.

[18] A kiutalási kérelem szerint a II. rendű terhelt a társasági adónemben 60.988.069 forint, áfa adónemben 122.420.464 forint, társas vállalkozások különadója adónemben pedig 19.213.000 forint, összesen 202.622.330 forint adózái többlet kiutalását kérte. A benyújtott formanyomtatvány nem volt elegendő, ezért **tanú 5** hiánypótlási felhívására a II. rendű terhelt 2010. szeptember 28. napján egy általa aláírt nyilatkozatot is benyújtott, amelyben arra vállal kötelezettséget a **cég 4** bankszámlájára utalandó adózái többlet tekintetében, hogy azt továbbutalja a **cég 2** részére. A nyilatkozatot csakúgy, mint a korábbi okiratokat ... III. rendű terhelt bocsátotta az I. rendű terhelt rendelkezésére, aki azt átadta a II. rendű terheltnek.

[19] Mindhárom terhelt tisztában volt azzal, hogy a nyilatkozatokban foglaltak valótlan tartalommal bírnak.

[20] Az adóhatóság elfogadta a közjegyzői okiratban foglalt, nyilvánvalóan hamis meghatalmazást és az ahhoz benyújtott kérelem alapján 2010. október 27. napján társasági adónem és társas vállalkozások különadója adónemben 80.201.069 forintot átutalt a **cég 4 cég 5**-nél vezetett bankszámlájára.

[21] A bankszámlát a **cég 4** számlavezető bankja a **cég 6** által 2010. szeptember 20. napján benyújtott azonnali beszédési megbízás alapján 40.000.000 forint erejéig megterhelte, tekintettel arra, hogy a II. rendű terhelt egy korábban fennálló tartozása fejében **tanú 6** részére ezen összeg erejéig az azonnali beszédési megbízáshoz felhatalmazását illetőleg beleegyezését adta és a terhelésnek megfelelő összeg átutalásra került a 80.201.069 forintból.

[22] A fennmaradó 40.201.069 forint összeget az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt azért, hogy a 2.000.000 forintot meghaladó pénzfelvételi összeg bejelentési kötelezettségének ne kelljen eleget tenni 1.900.000 forintos részletekben 2010. október 27. és 2010. november 2. napja között a bankszámláról készpénzben felvette, abból a korábbi megállapodásuknak megfelelően, fejenként 1.900.000 forintos részesedést megtartottak, a fennmaradó összeget pedig ... III. rendű terheltnek az I. rendű terhelt átadta.

[23] Az I. rendű terhelt és a II. rendű terhelt által a kiutalási kérelemben megjelölt 122.420.464 forint áfa adónemben nyilvántartott adózói többlet kiutalást az adóhatóság megtagadta, tekintettel arra, hogy 2010. október 27. napját követően az iroda pénzére jogosultak tényleges megjelenése következtében az adóhatóság 2010. november 14. napján kelt határozatában a II. rendű terhelt kérelmét elutasította és kötelezte a **cég 4**-et a már kifizetett 80.201.069 forint visszafizetésére, amelynek a II. rendű terhelt nem tett eleget, majd ezt követően az adóhatóság **tanú 3** által benyújtott ismételt kérelmét is elutasította.

II.

[24] A jogerős ügydöntő határozat ellen ... III. rendű terhelt meghatalmazott védője nevesítve - a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) és b) pontjára tekintettel - Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott okra hivatkozással terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a III. rendű terhelt vonatkozásában elsődlegesen a jogerős ítélet felülvizsgálati indítvány szerinti megváltoztatása, másodlagosan az elsőfokú és másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[25] Az indítványában az indokolási kötelezettség megsértése tekintetében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem pótolta a nyomozás hiányosságát és nem derítette fel a bűncselekmény hátterét, „így nem lehet tudni, ismerni a bűncselekmény valódi értelmi szerzőjét, a cselekmény eszközéül felhasznált közokirat készítőjét, illetve a NAV beosztottainak látható közrehatását, továbbá annak indokait.” E hiányosság tükrében sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy mi alapján fogadta el a III. rendű terhelt vonatkozásában az „egyetlen személyi bizonyítékot, amely ráadásul olyan féltől származik, aki a peranyagból kiderülten is ellentétben állt” ... III. rendű terhelttel. Álláspontja szerint ... I. rendű terhelt vallomásának elfogadását nem elegendő kizárólag arra alapozni, hogy a hamis vádra történt figyelmeztetése megtörtént.

[26] Érelmezte, hogy a bírósági eljárásban igazságügyi írásszakértő kirendelésére nem került sor a cselekmény során felhasznált közokirat vonatkozásában, holott ezzel kizárható lett volna „a III. rendű vádlott ok nélküli elítélése”. Érvelése szerint ezt a közjegyzői okiratot az I. rendű terhelttől foglalták le, így az igazságügyi írásszakértői vélemény alapján „lehetséges lett volna azt is megállapítani, hogy a közokiratot az I. r. vagy II. r. vádlott, avagy **tanú 7** készítette-e, ami pedig kizárta volna a szavahihetőségüket egyebekben.”

[27] Kifejtette, hogy a tisztességes eljárás elve alapján a bíróságoknak a bizonyítékok értékelése során „a rendkívül nagyszámú és kirívóan ellentmondó bizonyítékokra” tekintettel körültekintően kellett volna eljárniuk, azonban e követelménynek nem tettek

eleget. Ennek alátámasztására hivatkozott arra, hogy az Országos Gépjármű Nyilvántartás adatai alapján a III. rendű terheltnek a cselekmény elkövetésekor nem állt tulajdonában az a gépkocsi, amellyel az „állítólagos pénzfelvételeknél, mint sajátjával megjelent”, továbbá a III. rendű terhelt okiratokkal bizonyítottan a bűncselekmény elkövetési időpontjaiban nem tartózkodott Magyarországon. E tények egyértelmű cáfolják a terhelt-társi vallomás szavahihetőségét.

[28] A meghatalmazott védő hivatkozott arra, hogy „A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok újabb egybevetésének és értékelésének (felülmérlegelés tilalma), a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a bizonyítási eljárás eredményének mérlegelése megfelelő-e (iratellenesség, kirívóan okszerűtlen, a logika szabályait figyelmen kívül hagyó értékelés megvalósult-e stb.)”, továbbá részletesen elemezte a büntetőeljárási törvény elsőfokú ítélet megalapozatlanságára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseit. Mindezek alapján azt a következtetést vonta le, hogy az alapügyben meghozott jogerős ügydöntő határozatban „nincsen konkrétan megállapított tényállás” így a felülvizsgálati indítványában nem a jogerős ítéleti tényállást támadja, hanem annak hiányára mutat rá.

[29] Az indokolási kötelezettség elmulasztása tekintetében kifejtett álláspontját összegezve előadta, hogy „A bíróságnak a bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelnie, mérlegelnie kellett volna. Ehelyett a bíróság a tényállást úgy állapította meg, hogy egyedül a vád bizonyítékait értékelte, így az ítéletből nem derült ki, milyen konkrét indokok alapján fogadta el kizárólag azokat, illetve annak lehetőségeit, és valójában melyik konkrét bizonyítékra és milyen érvelésre alapozott, amikor az ellentmondásokat nem tárta fel, továbbá a védelem által felajánlott bizonyítékok esetében miért nem járt el hasonlóan.”

[30] Kifogásolta a terhelték közötti szembesítés elmaradását, mellyel sérült a III. rendű terhelt védekezési joga.

[31] A törvényes vád hiánya tekintetében a Be. 2. § (1) bekezdésében írt meghatározáson túlmenően előadta, hogy amennyiben a vád oly mértékben hiányos, hogy anyagi jogi értékeléséhez nem nyújt alapot, akkor annak vizsgálatába a bíróság nem bocsátkozhat és „Ez utóbbi, álláspontom alapján a III. r. vádlott esetében kijelenthető.”

[32] Hivatkozott arra, hogy a tisztességes eljárás elve megköveteli az eljáró bíróságoktól, hogy fokozott figyelmet tanúsítsanak „az alkotmányos összefüggésekre, és a kapcsolódó alapjogi gyakorlat feltárására”.

[33] Az Alkotmánybíróság 22/2013. (VII.19.) AB határozatára hivatkozással kifejtette, hogy az Alaptörvény Q) cikkének (29) bekezdése értelmében Magyarország biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Az Alaptörvény XXVIII. cikke és annak megfeleltethetően az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke megfogalmazza a tisztességes eljáráshoz való jogot, ily módon a

strasbourgi bíróság gyakorlata az Alkotmánybíróság döntéseire kihatással van.

- [34] A strasbourgi bíróság döntéseinek tükrében megállapította, hogy alapvetően a tisztességes eljáráshoz való jogon kívül esik az eljárási szabályok betartásának és a helyes érdemi döntés meghozatalának vizsgálódása, azonban a nyilvánvalóan önkényes vagy teljességgel ésszerűtlen bírósági döntés e jog sérelmét eredményezheti. A meghatalmazott védő ennek alátámasztására hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bíróságának Sistojeva és mások c. Lettország GC, 60654/00, 2007. január 5., Sheper c. Hollandia, 39209/02, 2005. május 5., Butkevicius c. Litvánia, 48297/99, 2000. november 28., a Krempovskij c. Litvánia, 37193/97, 1999. április 20. és a V.D. c. Románia, 7078/02, 2010. február 16. döntéseire, melyekben a bizonyíték be nem fogadása, valamint az M.H. c Egyesült Királyság, 28572/95, 1997. január 17. döntésre, melyben a közvetlen bizonyíték hiánya alapján állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.
- [35] Hivatkozott arra, hogy a büntetés kiszabására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.
- [36] A meghatalmazott védő érvelése szerint a bűncselekmény minősítése nem törvényes, mert a Btk. 373. § (1) bekezdésébe ütköző csalás megállapítása esetén a sértett hiányozna, ha pedig a nemzetgazdaság a cselekmény sértettje akkor költségvetési csalásnak minősülne az elbírált bűncselekmény.
- [37] A Legfőbb Ügyészség BF.353/2018/1. szám alatti átiratában a felülvizsgálati indítványt a tényállást támadó részében törvényben kizártnak, érdemben alaptalannak tartotta, és a Fővárosi Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítéletének, illetve a Fővárosi Ítéletőtábla mint másodfokú bíróság 12.Bf.358/2016/8. számú ítéletének hatályában fenntartását indítványozta.
- [38] Hivatkozott arra, hogy a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás irányadó. Ebből következően a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyíték értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének a vitatására.
- [39] A felülvizsgálati indítvány tartalmában elsődlegesen az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, ezért a törvényben kizárt.
- [40] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a meghatalmazott védő az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteire hivatkozva kérte a felülvizsgálat elrendelését, azonban ez csak abban az ügyben alapoz meg felülvizsgálatot, melyben az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt Magyarország félként szerepelt, és amelyet e bíróság döntése érintett (BH 2015.326.).
- [41] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak kizárólag a nevesített abszolút eljárási szabálysértések esetén van helye, így az e körbe nem tartozó, a felülvizsgálati indítványban

hivatkozott relatív eljárási szabálysértések a felülvizsgálatot nem alapozzák meg.

[42] Az indokolási kötelezettség felülvizsgálatra okot adó megsértése tekintetében a Legfőbb Ügyészség arra hivatkozott, hogy az csak abban az esetben állapítható meg, ha az indokolásból egyáltalán nem követhető nyomon a bíróság döntésének helyessége, azaz nem ellenőrizhető az ítéleti tényállás megállapításához vezető okfolyamat. Jelen ügyben az eljárt bíróságok e követelménynek eleget tettek, indokolásukban pontosan megállapítható, hogy a tényállás a megállapításait, illetőleg a jogi minősítést mire alapozták, ezért a felülvizsgálati indítványt az indokolási kötelezettség elmulasztását állító részében alaptalannak tartotta.

[43] Hivatkozott arra, hogy a nyomozás során elkövetett esetleges eljárási szabálysértések nem vezetnek a törvényes vád hiányához, továbbá a törvényessége szempontjából a vád ténybeli megalapozottsága közömbös, ez a büntetőper érdemi kérdése (EBD 2012.B.31.).

III.

[44] A Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálta el.

[45] A felülvizsgálati eljárásban a Kúria a megtámadott határozatot csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül azzal, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

[46] A felülvizsgálati indítvány nevesítve a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okra hivatkozott. Az indítvány tartalma alapján azonban a bizonyítékok értékelése alapján megállapított tényállás a III. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását is támadta a bizonyítás hiányossága és a bizonyítékok értékelése útján, továbbá a kiszabott büntetés törvényességét vitatta büntető anyagi jogszabálysértésre hivatkozva, valamint a minősítést is törvénysértőnek tartotta.

[47] Így a Kúria a felülvizsgálattal megtámadott jogerős ügydöntő határozatot - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében - az abban rögzített tényállás alapján a felülvizsgálati indítványban hivatkozott Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott okból bírálta felül.

[48] A felülvizsgálati indítvány részben alaptalan, részben a törvényben kizárt.

[49] A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, melyre a Be. 416. § (1) bekezdése értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben van lehetőség.

[50] Felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz - a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében - kötve van, az a felülbírálat során nem támadható.

- [51] Az alapügyben megállapított tényálláshoz való kötöttség tartalmilag magában foglalja, hogy a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok értékelése nem vitatható a felülvizsgálati eljárásban, továbbá a bizonyítékok át-, illetve újraértékelése, valamint bizonyítás felvétele kizárt.
- [52] Így a Kúria nem vizsgálhatta a felülvizsgálati indítványban hivatkozott ... I. rendű terhelt vallomásának tartalmi elemeit és azok hitelességét sem, továbbá azt sem, hogy a gépjármű nyilvántartás adatai és a III. rendű terhelt által kötött kölcsönszerződés és az ahhoz tartozó jegyzőkönyvek kizárják-e ... III. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását.
- [53] Nem foglalhatott állást abban a kérdésben sem, hogy az igazságügyi írásszakértő kirendelése a megalapozott tényállás érdekében szükséges lett volna.
- [54] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja értelmében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.
- [55] A Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében a) az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan, vagy b) az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.
- [56] A meghatalmazott védő által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem tartalmaz az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó tényelődást.
- [57] Az indokolási kötelezettség megsértése tartalmilag nem azonos sem a bizonyítékok mikénti értékelésének vitatásával, sem az ítélet megalapozatlanságával (1. BK számú kollégiumi vélemény).
- [58] Az indokolási kötelezettség teljesítésének kérdésében kizárólag az vizsgálható, hogy a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott jogerős ügydöntő határozat indokolásában az eljárás bíróság ellenőrizhető és elégséges módon a bizonyítékok egyenkénti és összességükben történt értékeléséről számot adott-e, illetve a bizonyítékok értékelése alapján kialakult meggyőződésének okszerű, a logika szabályainak megfelelő magyarázatát adta-e.
- [59] Ebből következően a felülvizsgálati indítványban az alapügyben eljárás bíróságok indokolásából kiragadott bizonyítékok nem az indokolási kötelezettség megsértésének igazolására szolgálnak, hanem a bizonyítékok újraértékelésén keresztül a jogerős ítéletben megállapított tényállás vitatására irányulnak, ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt (BH 2013.10.).
- [60] A meghatalmazott védő a felülvizsgálati indítványban a Be. 351. § (2) bekezdésében meghatározott megalapozatlansági okok - így

a tényállás megállapításának hiánya, a felderítetlenség, az iratellenesség és a tényből tényre helytelen logikai következtetés – megállapíthatóságát alátámasztó érveket sorolt fel (felülvizsgálati indítvány II/a, c, d, e pont), amelyek nem az indokolási kötelezettség fogalmi körébe tartoznak.

[61] A felülvizsgálati indítvány VI. pontja konkrét tényekre való hivatkozás nélkül azt a következtetést fogalmazta meg, hogy a bíróság kizárólag a vád bizonyítékait értékelte, azonban az indokolásból nem derül ki, hogy e bizonyítékokat milyen indokok alapján fogadta el, illetve a védelem bizonyítási indítványait milyen indokok alapján vetette el.

[62] A Kúria rámutat arra, hogy a felülvizsgálatot megalapozó törvényi okra való hivatkozás, illetve az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések ismertetése önmagában a felülvizsgálatot nem alapozza meg. A felülvizsgálati indítványban konkrétan meg kell jelölni azokat a hiányosságokat, tényeket, indokokat, amelyek az indokolási kötelezettség megsértésének megállapítását alátámasztják (EBH 2007.1596., BH 2008.105., BH 2018.42.).

[63] A kialakult ítélkezési gyakorlat alapján abszolút eljárási szabálysértést megalapozó indokolási kötelezettség megállapítása csak akkor állapítható meg, ha a megtámadott ügydöntő határozat indokolása tény-, vagy jogkérdésben oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését (BH 2013.10.).

[64] Az eljárt bíróságok mind a ténykérdések, mind a jogkérdés tekintetében eleget tettek indokolási kötelezettségüknek, okszerű indokát adták, hogy ... III. rendű terhelt tagadásával szemben miért alapította a tényállást ... I. rendű terhelt vallomására, ennek során rámutatott arra, hogy az I. rendű terhelt vallomását részleteiben alátámasztotta ... II. rendű terhelt vallomása, **tanú 5** és **tanú 7** vallomása. Részletesen számot adott az elsőfokú bíróság arról a mérlegelő tevékenységről, melynek során az I. rendű terhelt vallomását vizsgálta (Fővárosi Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítélet 14. oldal 6. bekezdés-16. oldal 5. bekezdésig), ennek során – a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal ellentétben – részletesen kitért a III. rendű terhelt és meghatalmazott védője által az I. rendű terhelt vallomását vitató előadására és annak egyértelmű és a logika szabályainak megfelelő cáfolatát adta. A bíróság körültekintően vizsgálta az elkövetői lánc felépítését és ennek minden részletre kiterjedő indokolását adta (Fővárosi Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítélet 17. oldal 1. bekezdéstől 18. oldal 5. bekezdésig), külön kitérve arra, hogy nem került sor az elkövetői láncolat teljes felderítésére ez azonban a három terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását nem érintette.

[65] Az elsőfokú bíróság magas színvonalúan eleget tett az indokolási kötelezettségének, melynek kritikája során a meghatalmazott védő az ítélet tartalmával ellentétben, alaptalanul fogalmazta meg, hogy a védői érvelés elvetésének (Fővárosi

Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítélet 13. oldal 4. bekezdés, 18. oldal 6-7. bekezdés), illetve a bizonyítási indítvány elutasításának (Fővárosi Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítélet 19. oldal 4. bekezdés) indokát nem adta a bíróság.

[66] Az elsőfokú bíróság a jogi indoklás körében is teljes körűen eleget tett az indokolási kötelezettségének, melynek során a büntető anyagi jogi szabályokon túlmenően az adózásra vonatkozó háttér jogi normákról is számot adott (Fővárosi Törvényszék 24.B.1120/2015/48. számú ítélet 20-21. oldal).

[67] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú bíróság indokolását teljes körűnek és megalapozottnak értékelte, melyet maradéktalanul osztott (Fővárosi Ítéltábla 12.Bf.358/2016/8. számú ítélet 4. oldal 7. bekezdéstől 5. oldal 5. bekezdésig).

[68] Így a meghatalmazott védő felülvizsgálati indítványa az indokolási kötelezettség megsértésének megállapítására irányuló részében alaptalan.

[69] A meghatalmazott védő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján a Be. 373. § (1) bekezdés c) pontban meghatározott abszolút eljárási szabálysértésre - a törvényes vád hiányára - is hivatkozott.

[70] A felülvizsgálati indítvány ezt megalapozó konkrét tényállítást a Be. 2. § (2) bekezdés tartalmi ismertetésén túlmenően nem tett.

[71] A meghatalmazott védő a vádirati tényállás bizonyítékkal való alátámasztottságát, ily módon megalapozatlanságát vitatta.

[72] A Kúria következetes ítélkezési gyakorlatában, és több elvi döntésében is rámutatott már arra, hogy a vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon, s a bíróság az eljárást lefolytathassa, a vád megalapozottsága - bizonyíthatósága - ebből a szempontból közömbös, az a büntetőper érdemi kérdése, amelyre a bíróság ügydöntő határozata ad választ (EBH 2015.B.10., EBH 2013.B.10.).

[73] A felülvizsgálati indítvány hivatkozott a nyomozás során elkövetett eljárási szabálysértésekre, így pl. a terheltek szembesítésének elmaradása.

[74] A Be. 416. § (1) bekezdése a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben biztosítja rendkívüli jogorvoslatként a felülvizsgálatot. E jogszabályhely c) pontja alapozza meg az abszolút eljárási szabálysértések esetén a felülvizsgálat lehetőségét, azonban a nevesített abszolút eljárási szabálysértések kizárólag a bírósági eljárásra terjednek ki, ezért a nyomozási szakaszban elkövetett eljárási szabálysértések felülvizsgálat alapját nem képezhetik (EBH 2013.B.13., EBH 2013.B.10. és EBH 2011.2299.).

[75] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja értelmében akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt törvénysértő büntetést

szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. A Be. 423. § (2) bekezdés I. mondata szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[76] A bíróság jogerős ítéletében a III. rendű terhelt terhére megállapított vagyon elleni bűncselekmény minősítését a Btk. 373. § (1) bekezdésben meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettében állapította meg, az irányadó tényállás szerint a bűncselekmény elkövetési értékét 202.622.330 forintban jelölte meg.

[77] A Kúria megállapította, hogy a bűncselekmények jogi minősítése és a kiszabott büntetés törvényes.

[78] A teljesség igényével a Kúria rámutat arra, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjában nevesített felülvizsgálati ok megállapítására törvénysértő minősítés alapján csak abban az esetben nyílik lehetőség, ha az törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.

[79] A meghatalmazott védő által törvényesnek tartott minősítés - az elkövetési értékre tekintettel - a Btk. 396. § (1) bekezdésben megállapított és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő költségvetési csalás büntette lenne, melynek büntetési tétele 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztés, ami azonos a Btk. 373. § (1) bekezdésben meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette büntetési tételével.

[80] Így a meghatalmazott védő által törvényesnek tartott minősítés mellett, a III. rendű terhelt terhére megállapított - a felülvizsgálati indítványban a minősítés tekintetében nem sérelmezett - közbizalom elleni bűncselekményekre tekintettel, a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdése alapján megállapítható halmazati büntetési tételkeret is változatlan.

[81] Mindezek alapján a felülvizsgálati indítványnak a törvénysértő minősítésre vonatkozó része felülvizsgálatot még helytállósága esetén sem alapozna meg.

[82] A felülvizsgálati indítvány a VII. pontjában arra irányuló megállapítást tett, hogy „a büntetés kiszabására a büntető anyagi jog szabályainak, illetve egyértelmű eljárási szabályok megsértésével került sor”, azonban az anyagi jogi szabálysértés mibenlétét nem jelölte meg, az eljárási szabálysértés pedig a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatot nem eredményezhet.

[83] A meghatalmazott védő felülvizsgálati indítványát az Emberi Jogok Európai Bíróságának a bizonyítás tárgyában az Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikke - a tisztessége eljárás elvének - megsértését megállapító határozataira is alapította.

[84] A Be. 416. § (1) bekezdés g) pontja értelmében felülvizsgálatnak van helye a jogerős ügydöntő határozattal szemben, ha nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi

szerződés valamely rendelkezését feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának Magyarország alávetette magát.

[85] E jogszabályi rendelkezés alapján egyértelműen megállapítható, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának határozata csak abban az ügyben alapoz meg felülvizsgálati indítványt, melyben e bíróság a jogsértést megállapította és csak abban az esetben, ha Emberi Jogok Európai Bírósága előtti eljárásban Magyarország félként részt vett.

[86] A Kúria Be. 423. § (5) bekezdésére tekintettel megállapította, hogy az alapügyben eljáró elsőfokú és másodfokú bíróság más abszolút eljárási szabálysértést sem vétett.

[87] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.

[88] A Be. 418. § (3) bekezdése alapján minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, ez alól kivételt képez a Be. 416. § (1) bekezdés e) és g) pontján alapuló felülvizsgálati indítvány. A Be. 421. § (3) bekezdése értelmében a Kúria mellőzheti az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát.

Budapest, 2018. június 28.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Gimesi Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Lévai Viktória
tisztviselő